

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

3/2012

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(ββ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 10^η Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες δώδεκα (2012) ημέρα Πέμπτη και ώρα 14:00, και επί της πλατείας Κάνιγγος, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος: Βασίλειος Φλωρίδης
2. Αντιπρόεδρος : Αναστάσιος Μπάνος

Μέλη:

- 3: Χριστίνα Μπουσουλέγκα
4. Διονύσης Καραλής
5. Μαργαρίτα Κοτζαμάνη (η οποία νόμιμα αναπλήρωνε το τακτικό μέλος Παναγιώτη Βιδάλη που δικαιολογημένα απουσίαζε)
6. Μιχάλης Σφακιανάκης

Σχετ: Το με αριθμό πρωτ. 596/1-10-2012 έγγραφο του Υφυπουργού του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. Αθ. Σκορδά.

Θέμα: Διατύπωσης γνώμης επί προτεινόμενης κανονιστικής ρύθμισης της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου περί τροποποίησης τινών διατάξεων του Π.Δ. 118/2007 (Α 150)

Με το ως άνω σχετικό έγγραφό του, ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου αιτείται την κατ' άρθρον 2, παρ. 2, περ. γ (ββ) Ν. 4013/2011 διατύπωση γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων σειράς διατάξεων του προεδρικού διατάγματος υπ' αριθμ. 118/10.07.2007 «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου» (ΦΕΚ Α 150).

Κατόπιν τούτων και μετά από ενδελεχή εξέταση του υποβληθέντος σχεδίου της προτεινόμενης κανονιστικής ρύθμισης, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αποφασίζει ομοφώνως τη διατύπωση της κάτωθι γνώμης:

I. Επί του κεφαλαίου 3 της προτεινόμενης ρύθμισης

1. Με την προτεινόμενη ρύθμιση αναδιατυπώνεται το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Π.Δ. 118/2007 και εισάγεται το πρώτον η υποχρέωση ανάρτησης της προκήρυξης πρόχειρου διαγωνισμού «τουλάχιστον» στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής ή του φορέα που την εποπτεύει.
2. Κατ' αρχάς η ρύθμιση κρίνεται ως θετική, δεδομένου ότι ενισχύει τη δημοσιότητα των πρόχειρων διαγωνισμών και κατά ταύτα υπηρετεί την επίτευξη αυξημένου βαθμού διαφάνειας και κατά την ανάθεση συμβάσεων χαμηλής οικονομικής αξίας. Επιπλέον, αναμένεται να συμβάλλει στον περιορισμό φαινομένων διαφοράς και καταχρηστικής χρησιμοποίησης της διαδικασίας του πρόχειρου διαγωνισμού προς τον σκοπό της καταστράτηγησης της βασικής νομοθετικής επιλογής, ήτοι της σύναψης των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών μέσω διαφανών και ανταγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης.
3. Παρατηρείται ωστόσο, ότι η ρύθμιση είναι εν μέρει ατελής, υπό την έννοια ότι δεν συνοδεύεται από τη θέσπιση ενός ελάχιστου χρονικού διαστήματος που πρέπει να διαρκεί η δημοσιότητα. Ειδικότερα, μόνη η υποχρέωση ανάρτησης της προκήρυξης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, δεν αρκεί για να κατοχυρώσει την αποτελεσματική δημοσιότητα των πρόχειρων διαγωνισμών. Αντίθετα, η υποχρέωση δημοσιότητας δέον παράλληλα να συνοδεύεται από κανόνες που θα επιτρέψουν στη δημοσιότητα να δράσει αποτελεσματικά και να προσελκύσει το ενδιαφέρον της αγοράς για τη δημοπρατούμενη σύμβαση. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σκόπιμο στην προτεινόμενη ρύθμιση να προστεθεί κανόνας που θα ορίζει ότι η ανάρτηση της προκήρυξης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής πρέπει να διαρκεί κατ' ελάχιστον

επί ένα ρητώς προκαθορισμένο χρονικό διάστημα πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (λ.χ. 15 ημερών), ώστε να παρασχεθεί στους εν δυνάμει ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς η δυνατότητα να εντοπίσουν και να μελετήσουν την προκήρυξη και, εάν επιλέξουν να συμμετάσχουν στον πρόχειρο διαγωνισμό, να συντάξουν και να υποβάλουν εγκαίρως μία κατά το δυνατόν άρτια και σύμφωνη προς τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής προσφορά.

4. Επισημαίνεται επιπλέον, ότι για την επίτευξη επαρκούς βαθμού δημοσιότητας κρίνεται αναγκαίο η σχετική ρύθμιση να προβλέπει όχι μόνο την υποχρέωση και τον τύπο της δημοσιότητας, αλλά και το ελάχιστο περιεχόμενο της προκήρυξης, όπως λ.χ. οι παράγραφοι 2-3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 118/2007. Προτείνεται κατά συνέπεια και η παράγραφος 4 να ορίσει εν συντομία τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η προκήρυξη του πρόχειρου διαγωνισμού, κατ' αναλογία των όσων ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 2 για την προκήρυξη του ανοικτού και του κλειστού διαγωνισμού, ώστε να διασφαλισθεί η πλήρης και αποτελεσματική πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σχετικά με την υπό δημοπράτηση σύμβαση και τους όρους διενέργειας του πρόχειρου διαγωνισμού.

5. Περαιτέρω, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινισθεί εάν στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής θα αναρτάται υποχρεωτικά περίληψη της προκήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού ή όλη η προκήρυξη.

II. Επί των κεφαλαίων 4-6 της προτεινόμενης ρύθμισης

6. Όσον αφορά τις τροποποιήσεις που εισάγονται σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές, επισημαίνεται ότι κρίνεται θετική η πρόβλεψη περί συνεκτίμησης κατά την κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών παραμέτρων που συνδέονται με τον συνολικό κύκλο ζωής ενός υλικού, ήτοι και με την χρήση-απόσυρσή του και όχι μόνο με την απόκτησή του.

7. Ωστόσο, η προτεινόμενη ρύθμιση δεν περιλαμβάνει κατά τρόπο ρητό και σαφή τη δυνατότητα θέσπισης των τεχνικών προδιαγραφών όχι με αναφορά / παραπομπή σε συγκεκριμένα διεθνή ή εθνικά «πρότυπα», αλλά με αναφορά σε «επιδόσεις» ή «λειτουργικές απαιτήσεις», όπως έπραξε ο Ενωσιακός Νομοθέτης στο άρθρο 23 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (ΕΕ L 134/30.4.2004, σ. 114), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005.

8. Αντίστοιχη ρύθμιση έχει ενσωματώσει και το εθνικό δίκαιο μεταγραφής της ως άνω Οδηγίας και δη το άρθρο 53 του Π.Δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής

Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ» (ΦΕΚ Α' 64/16.3.2007), η παράγραφος 3 του οποίου ορίζει ότι:

«3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων που δεν αντιβαίνουν στο κοινοτικό δίκαιο, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται:

α) είτε με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο Παράρτημα VI και, κατά σειρά προτίμησης, στα εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, στις ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, στις κοινές τεχνικές προδιαγραφές, στα διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που εκπονούνται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, στα εθνικά πρότυπα, στις εθνικές τεχνικές εγκρίσεις, ή στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα της χρησιμοποίησης των προϊόντων. Κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο»,

β) είτε με αναφορά σε επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Πρέπει ωστόσο να είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση,

γ) είτε με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β), παραπέμποντας, ως τεκμήριο της συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο α),

δ) είτε με παραπομπή στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο α) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β) για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά».

9. Επιπρόσθετα επισημαίνεται, ότι σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 23 του Π.Δ. 60/2007:

«6. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), μπορούν να χρησιμοποιούν τις λεπτομερείς προδιαγραφές ή, εφόσον χρειάζεται, τμήματα των λεπτομερών προδιαγραφών, όπως καθορίζονται από τα ευρωπαϊκά, (πολυ)εθνικά οικολογικά σήματα ή από οποιοδήποτε άλλο οικολογικό σήμα, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ενδεδειγμένες για τον καθορισμό των χαρακτηριστικών των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, οι απαιτήσεις του σήματος διαμορφώνονται βάσει επιστημονικών στοιχείων, τα οικολογικά σήματα υιοθετούνται με διαδικασία, στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και

είναι προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που φέρουν το οικολογικό σήμα τεκμαίρεται ότι πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζει η συγγραφή υποχρεώσεων. Πρέπει όμως να αποδέχονται και οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο αποδεικτικό μέσο, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή την έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό».

Πρόκειται για ρύθμιση που εισήγαγε το άρθρο 23 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, με σκοπό την ενίσχυση της συνεκτίμησης των περιβαλλοντικών πτυχών κατά την σύναψη δημοσίων συμβάσεων, που αποτελεί βασικό στόχο της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη και έχει γίνει δεκτή ως σύμφωνη με τις αρχές και τους κανόνες του ευρωπαϊκού ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 17^{ης} Σεπτεμβρίου 2002, C-513/99, *Concordia Bus Finland*, Συλλ. 2002, I-7213 και της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2003, C-448/01, *EVN & Wienstrom*, Συλλ. 2003, I-14527).

10. Προτείνεται κατά συνέπεια, η τροποποίηση της προτεινόμενης ρύθμισης, ώστε να συμπεριλάβει τις ανωτέρω δύο δυνατότητες, ήτοι: α) την θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών δια της αναφοράς σε επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις και β) την καθιέρωση της δυνατότητας περιγραφής των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών ενός υπό προμήθεια υλικού ή αγαθού δια αναφοράς σε επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ενδεχομένως με παραπομπή σε οικολογικά σήματα και για τις συμβάσεις προμηθειών που δημοπρατούνται λόγω προεκτιμώμενης αξία αποκλειστικά βάσει των διατάξεων του Π.Δ. 118/2007 και του Ν. 2286/1995 «Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ Α' 19/1.1995).

III. Επί του κεφαλαίου 8 της προτεινόμενης ρύθμισης

11. Με τη νέα παράγραφο 11 του άρθρου 3 του Π.Δ. 118/2007 επιβάλλεται προ της εκκίνησης του διαγωνισμού η διενέργεια μίας διαδικασίας διαβούλευσης επί των βασικών πτυχών της υπό δημοπράτηση σύμβασης (τεχνικές προδιαγραφές & κριτήρια αξιολόγησης προσφορών).

12. Η προτεινόμενη ρύθμιση αποτιμάται συνολικά ως θετική, δεδομένου ότι προάγει τη διαφάνεια των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και δίνει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να αντλήσουν ιδέες και προτάσεις από την αγορά κατά το στάδιο της προπαρασκευής της διαγωνιστικής διαδικασίας.

13. Άλλωστε, τη χρησιμότητα της μεθόδου αυτής αναγνωρίζει και ο Ενωσιακός Νομοθέτης, ο οποίος αναφέρει στην 8^η αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ ότι: «Πριν από την έναρξη μιας διαδικασίας σύναψης μιας σύμβασης, οι αναθέτουσες

αρχές μπορούν, μέσω ενός «τεχνικού διαλόγου», να ζητούν ή να δέχονται συμβουλές που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό της συγγραφής υποχρεώσεων, υπό τον όρο όμως ότι οι συμβουλές αυτές δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού». Παρά ταύτα επιβάλλονται κάποιες παρατηρήσεις επί τω τέλει της βελτιστοποίησης της αποτελεσματικότητας και της κατοχύρωσης της νομιμότητας της νέας διαδικασίας:

14. Κατ' αρχάς η διαβούλευση δεν παράγει δεσμεύσεις οιαδήποτε είδους για αμφότερα μέρη (αναθέτουσας αρχή και οικονομικοί φορείς), κανόνας που προτείνεται να διατυπωθεί ρητά στην προτεινόμενη ρύθμιση.

15. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η χρήση της μεθόδου της διαβούλευσης εγκυμονεί κινδύνους όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση όλων των οικονομικών φορέων στην διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης που πρόκειται να επακολουθήσει, υπό την έννοια ότι δεν θα πρέπει να υπάρξει ευνοϊκή μεταχείριση όσων συμμετείχαν στη διαβούλευση έναντι των υπολοίπων που δεν την πληροφορήθηκαν ή για άλλους λόγους απέσχον, κατά την διενέργεια του επικείμενου διαγωνισμού για την ανάθεση της σύμβασης. Σε αντίθετη περίπτωση ενδέχεται η διαβούλευση να επιφέρει μη επιθυμητά αποτελέσματα, ήτοι στρέβλωση του ανταγωνισμού και προνομιακή μεταχείριση τινών εκ των οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα της αγοράς.

16. Τέλος, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επιδειχθεί όσον αφορά την άντληση πληροφόρησης από την αγορά σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών. Η δυνατότητα αυτή, εφόσον επιλεγεί να διατηρηθεί στην τελική μορφή της προτεινόμενης κανονιστικής ρύθμισης, θα πρέπει να χρησιμοποιείται με συστολή και προσοχή, ώστε να αποφευχθεί η διαμόρφωση κριτηρίων αξιολόγησης που θα εισάγουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς και κατά ταύτα θα νοθεύουν τον ανταγωνισμό.

IV. Επί του κεφαλαίου 11 της προτεινόμενης ρύθμισης

17. Συναφώς με το κρίσιμο χρόνο αναφοράς των υπευθύνων δηλώσεων που καλούνται να υποβάλλουν ως προς την προσωπική τους κατάσταση οι διαγωνιζόμενοι, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β και γ της παραγράφου 1 του νέου άρθρου 6 του Π.Δ. 118/2007, παρατηρείται ότι κατά την κρατούσα άποψη της νομολογίας, η ημερομηνία υπογραφής της υπεύθυνης δηλώσεως δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας θεώρησης του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος από την αρμόδια αρχή (ΣτΕ 1760/2011).

18. Ειδικότερα, οσάκις επιβάλλεται από τις οικείες διατάξεις, όπως εν προκειμένω με την προτεινόμενη ρύθμιση, η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος, η

υπεύθυνη δήλωση πρέπει να είναι σε κάθε περίπτωση πλήρως συμπληρωμένη ήδη κατά το χρόνο της εν λόγω θεώρησης, αφού οποιαδήποτε διόρθωση, τροποποίηση, συμπλήρωση ή χρονολόγηση της υπεύθυνης δήλωσης μετά τη θεώρηση του γνησίου της υπογραφής θα αναιρούσε τον ίδιο το σκοπό της θεώρησης, που είναι η επίσημη βεβαίωση ότι η δήλωση προέρχεται στο σύνολό της από τον υπογράφοντα (ΣτΕ 2017/2010, ΣτΕ ΕΑ 393, 347, 234/2010). Συνεπώς, η ημερομηνία υπογραφής της υπεύθυνης δήλωσης δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας θεωρήσεως του γνησίου της υπογραφής από την αρμόδια αρχή (πρβλ. ΣτΕ 1118/2010, 781/2010).

19. Κατόπιν τούτων, κρίνεται σκόπιμο να διατυπωθεί ρητά στο νέο άρθρο 6 του Π.Δ. 118/2007 ότι σε κάθε περίπτωση ως ημερομηνία υπογραφής των ως άνω υπεύθυνων δηλώσεων λογίζεται η ημερομηνία θεώρησης του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

20. Περαιτέρω, για λόγους αποφυγής σύγχυσης και παρερμηνειών, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινισθεί εάν η ημέρα υποβολής της προσφοράς προσμετράται στο χρονικό διάστημα των 20 ημερών εντός του οποίου επιτρέπεται να υπογραφούν οι εν λόγω υπεύθυνες δηλώσεις της παρ. 1 περ. β, γ του Π.Δ. 118/2007.

21. Επιπλέον, στην παράγραφο 3 της προτεινόμενης ρύθμισης δεν φαίνεται να αιτιολογείται πειστικά η ανάλογα με την προεκτιμώμενη αξία της δημοπρατούμενης σύμβασης διαφοροποίηση του τύπου του δικαιολογητικού που πρέπει να προσκομίσουν οι διαγωνιζόμενοι σε αντικατάσταση των πιστοποιητικών του εδαφίου α (1) και (2), β (1) της παραγράφου 2 πλην της περίπτωσης (3) του εδαφίου α της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Π.Δ. 118/2007. Προτείνεται κατά συνέπεια, να διατηρηθεί μόνο η ρύθμιση που προβλέπει κατ' αρχήν την προσκόμιση ένορκης βεβαίωσης και επιτρέπει την αντικατάστασή της από υπεύθυνη δήλωση, οσάκις δεν προβλέπεται η έκδοση ένορκης βεβαίωσης από το δίκαιο της χώρας προέλευσης ή εγκατάστασης του διαγωνιζόμενου.

22. Τέλος, θα μπορούσε να εξετασθεί η πρόταση στο νέο άρθρο 6 του Π.Δ. 118/2007 να προστεθεί νέα παράγραφος που θα ορίζει ότι όλα τα δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά, που αφορούν σε αλλοδαπά πρόσωπα και θα κατατεθούν από τους διαγωνιζόμενους με την προσφορά τους, πρέπει είναι νόμιμα επικυρωμένα είτε από το αρμόδιο Προξενείο του οικείου κράτους του Υποψηφίου ή των Μελών αυτού, σε περίπτωση Ένωσης προσώπων, είτε με την επίθεση της Επισημείωσης ("Apostile") σύμφωνα με τη Συνθήκη της Χάγης της 5.10.1961, που κυρώθηκε με το Ν. 1497/84, ώστε να πιστοποιείται η γνησιότητά τους και να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στα ελληνικά. Η υποχρέωση αυτή ισχύει για όσα έγγραφα και δικαιολογητικά θεωρούνται ως δημόσια έγγραφα κατά το άρθρο 1 της Συνθήκης της Χάγης, ήτοι: (i) τα έγγραφα που προέρχονται από αρχή ή δημόσιο υπάλληλο

δικαιοδοτικού οργάνου του κράτους, (ii) τα διοικητικά έγγραφα, (iii) τα συμβολαιογραφικά έγγραφα και (iv) τις επίσημες βεβαιώσεις, όπως βεβαιώσεις καταχώρησης, θεωρήσεις για βέβαιη χρονολογία και επικυρώσεις γνησίου υπογραφής που τίθενται σε ιδιωτικό έγγραφο.

V. Επί του κεφαλαίου 20 της προτεινόμενης ρύθμισης

23. Σχετικά με την προτεινόμενη ρύθμιση, δια της οποίας τροποποιείται το άρθρο 15 του Π.Δ. 118/2007 «Διοικητικές προσφυγές», επισημαίνεται κατ' αρχάς ότι σύμφωνα με την με την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του Ν. 3886/2010 (ΦΕΚ Α' 173/30.09.2010) «Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων - Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L 335)», σε διαφορές που διέπονται από το Ν. 3886/2010 δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ή εσωτερικών κανονισμών που προβλέπουν την άσκηση διοικητικών προσφυγών κατά εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της διαδικασίας διεξαγωγής δημόσιων διαγωνισμών. Επομένως, συνιστάται να προστεθεί στο άρθρο 15 του Π.Δ. 118/2007 παράγραφος 7, η οποία να ορίζει ότι: «7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1-4 και 6 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε διαφορές που διέπονται από το Ν. 3886/2010».

24. Επιπλέον παρατηρείται ότι στην παράγραφο 2, περίπτωση α της προτεινόμενης ρύθμισης, όπου παρατίθεται η περιπτώσιολογία σχετικά με την άσκηση ένστασης κατά της διακήρυξης και δη στην υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Π.Δ. 118/2007, ορίζεται ότι ένσταση κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού ασκείται: «(1) Στον ανοικτό διαγωνισμό, μέσα στο μισό του χρονικού διαστήματος από τη δημοσίευση της διακήρυξης μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Για τον καθορισμό της προθεσμίας αυτής συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της δημοσίευσης και της υποβολής των προσφορών» [υπογράμμιση δική μας].

25. Συναφώς παρατηρείται ότι, δεδομένης της πρόβλεψης για πραγματοποίηση σειράς δημοσιεύσεων στο πλαίσιο της προκήρυξης ενός διαγωνισμού ανάθεσης σύμβασης κρατικής προμήθειας (πρβλ. άρθρο 4 του Π.Δ. 118/2007), κρίνεται σκόπιμη η αποσαφήνιση της έννοιας της «δημοσίευσης» στην παραπάνω ρύθμιση, ανάλογα με το είδος του διαγωνισμού. Ειδικότερα, προτείνεται η υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Π.Δ. 118/2007 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «(1) Στον ανοικτό διαγωνισμό, μέσα στο μισό του χρονικού διαστήματος από τη δημοσίευση της διακήρυξης μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας

υποβολής των προσφορών. Ως ημερομηνία δημοσίευσης νοείται η ημερομηνία πραγματικής κυκλοφορίας του φύλλου του τεύχους δημοσίων συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο έχει δημοσιευθεί η περίληψη της διακήρυξης, σύμφωνα με την περίπτωση α της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος, για δε τους πρόχειρους διαγωνισμούς, η ανάρτηση της προκήρυξης στην οικεία ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής ή του φορέα που την εποπτεύει, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του παρόντος. Για τον καθορισμό της προθεσμίας αυτής συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της δημοσίευσης και της υποβολής των προσφορών». [υπογράμμιση προτεινόμενης προσθήκης δική μας].

26. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι στην υποπερίπτωση (2) της περίπτωσης α' της αυτής ως άνω παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Π.Δ. 118/2007, δεν ορίζεται η προθεσμία άσκησης ένστασης κατά της διακήρυξης δια της οποίας προκηρύσσεται κλειστός διαγωνισμός. Υπενθυμίζεται ότι ο κλειστός διαγωνισμός διενεργείται σε δύο αυτοτελείς και απολύτως διακριτές φάσεις, ήτοι: την Φάση Α', κατά την οποία υποβάλλονται από τους υποψηφίους αιτήσεις συμμετοχής και προεπιλέγεται ένας προκαθορισμένος αριθμός εξ αυτών δι' αξιολόγησης των ουσιαστικών τους προσόντων και την Φάση Β', κατά την οποία οι προεπιλεγέντες υποβάλλουν την προσφορά τους, μετά από την αποστολή σ' αυτούς σχετικής πρόσκλησης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. άρθρο 2, παράγραφος 3 Π.Δ. 118/2007).

27. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, τα τεύχη δημοπράτησης ενός κλειστού διαγωνισμού περιλαμβάνουν 2 διακηρύξεις: 1) τη Διακήρυξη Α' Φάσης – Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συμμετοχής και 2) τη Διακήρυξη Β' Φάσης – Πρόσκληση υποβολής προσφορών, άρα το περιεχόμενο της προτεινόμενης ρύθμισης (άρθρο 15, παρ. 2 περ. α υποπερ.(2)) κρίνεται ατελές, στο μέτρο που δεν περιλαμβάνει ρύθμιση σχετικά με την προθεσμία άσκησης ένστασης από τους υποψήφιους κατά της Διακήρυξης Α' Φάσης – Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής ενός κλειστού διαγωνισμού, παρά μόνον κατά της Διακήρυξης Β' Φάσης – Πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

28. Τούτων δοθέντων, προτείνεται η υποπερίπτωση (2) της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Π.Δ. 118/2007 να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«(2) Στον κλειστό διαγωνισμό, κατά μεν της Διακήρυξης Α' Φάσης – Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη περίπτωση (1), σχετικά με την προσβολή διακήρυξης ανοικτού διαγωνισμού, κατά δε της Διακήρυξης Β' Φάσης – Πρόσκλησης υποβολής προσφορών, μόνο από εκείνους που επιλέχθηκαν να υποβάλουν προσφορά, μέσα στο μισό του χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία αποστολής σε αυτούς της διακήρυξης, μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Για τον καθορισμό της προθεσμίας

αυτής, συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες αποστολής της διακήρυξης Β΄ Φάσης και της διενέργειας του διαγωνισμού» [υπογράμμιση προτεινόμενης προσθήκης δική μας].

VI. Επί του κεφαλαίου 21 της προτεινόμενης ρύθμισης

29. Σχετικά με την προτεινόμενη τροποποίηση της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του Π.Δ. 118/2007, επιβάλλεται η κατ' αρχήν θετική αξιολόγηση της ratio της προτεινόμενης ρύθμισης, η οποία προδήλως υπηρετεί την ενίσχυση της χρήσης του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, μέσω της διευκόλυνσης της συνεκτίμησης, πέραν της τιμής, ποιοτικών χαρακτηριστικών της προσφοράς των διαγωνιζομένων.

30. Πέραν τούτου, επί του ειδικότερου περιεχομένου της προτεινόμενης ρύθμισης, παρατηρείται κατ' αρχάς ότι το κριτήριο (2) της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του Π.Δ. 118/2007 θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Το συνολικό κόστος κύκλου ζωής, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας, συντήρησης και απόσυρσης, όταν και όπως αυτό καθορίζεται στη διακήρυξη».

31. Περαιτέρω, κρίνεται σκόπιμο, κατ' αντιστοιχία των οριζόμενων στην παράγραφο 1^α του άρθρου 51 του Π.Δ. 60/2007 (άρθρο 53 Οδηγίας 2004/1/ΕΚ), να προβλεφθεί ρητά η δυνατότητα χρήσης περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών ως κριτηρίων αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και κατά την ανάθεση συμβάσεων προμηθειών που λόγω προεκτιμώμενης αξίας εκφεύγουν του πεδίου εφαρμογής του Π.Δ. 60/2007 και δημοπρατούνται αποκλειστικά βάσει των διατάξεων του Ν. 2286/1995 και του Π.Δ. 118/2007.

32. Τέλος, όσον αφορά την δια κανονιστικής διάταξης εις βάθος και εξαντλητική ρύθμιση του τρόπου αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και ειδικότερα: α) τον αυστηρό προκαθορισμό της φύσης των κριτηρίων αξιολόγησης, β) την συλλήβδην κατανομή τους σε συγκεκριμένες «ομάδες» μετά αντιστοίχου συντελεστού βαρύτητας εκάστης ομάδος κυμαινόμενου εντός υποχρεωτικού εύρους ποσοστιαίων τιμών και γ) την προτυποποιημένη κλίμακα βαθμολόγησης βάσει γενικώς παραμετροποιημένων αριθμητικών τιμών, παρατηρείται ότι με το περιεχόμενο αυτό η προτεινόμενη ρύθμιση ελέγχεται ως προς την συμφωνία της με τα πορίσματα της πάγια νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά τα κριτήρια ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

33. Ειδικότερα, κατά την άποψη του ΔΕΕ, υπό την επιφύλαξη της τήρησης των γενικών αρχών του ευρωπαϊκού ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, «οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες όχι μόνο να επιλέγουν τα κριτήρια αναθέσεως της συμβάσεως αλλά και να ορίζουν τη βαρύτητά τους στην τελική αξιολόγηση, καθόσον αυτή επιτρέπει τη συνθετική αξιολόγηση των εφαρμοσθέντων κριτηρίων προκειμένου να προσδιοριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής απόψεως προσφορά» (ΔΕΕ, αποφάσεις της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2003, C-448/01, *EVN & Wienstrom*, Συλλ. 2003, I-14527, σκέψη 39 και της 27^{ης} Οκτωβρίου 2005, C-234/03, *Contse*, Συλλ. 2005, I-9315, σκέψη 68). Βάσει των προεκτεθεισών νομικών παραδοχών και σκέψεων, κρίνεται κατ' αρχήν ως αντίθετη προς το ευρωπαϊκό κεκτημένο (*acquis communautaire*) στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, ρύθμιση που αποστερεί από την αναθέτουσα αρχή τη δυνατότητα του βάσει των αναγκών της, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της δημοπρατούμενης σύμβασης και των τυχόν ειδικών περιστάσεων, κατά περίπτωση καθορισμού του βασικού κριτηρίου ανάθεσης της σύμβασης και των επιμέρους κριτηρίων αξιολόγησης / συντελεστών βαρύτητας των προσφορών των διαγωνιζομένων (βλ. και 46η αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, καθώς και ΔΕΕ, απόφαση της 7ης Οκτωβρίου 2004, C-247/02, *Sintesi SpA*, Συλλ. 2004, I-9215, σκέψη 40).

34. Αντίστοιχα, και η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει δεχθεί ότι όταν πρόκειται για διαγωνισμό ανάθεσης της σύμβασης στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, ο οποίος εμπίπτει στις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, οι διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 2 του Π.Δ. 118/2007, κατά το μέρος που προβλέπουν υποχρεωτική κλίμακα βαθμολογίας, δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής ως αντικείμενες στις διατάξεις του άρθρου 53 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, διότι περιορίζουν την ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να προσδώσει την κατά την κρίση της προσήκουσα, αναλόγως της φύσεως της συμβάσεως, βαρύτητα σε καθένα από τα επιλεγέντα από αυτήν κριτήρια αξιολόγησης.

35. Ειδικότερα, κατά την κρίση του ΣτΕ: «όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, στην τελευταία, δηλαδή στην αναθέτουσα αρχή, ανήκει η αρμοδιότητα καθορισμού των κριτηρίων ανάθεσης, καθώς και της σχετικής στάθμισης (βαρύτητας - βλ. άρθρ. 51 παρ. 2 του π.δ. 60/2007) που προσδίδει σε καθένα από αυτά, η οποία μπορεί να εκφράζεται με τον καθορισμό μιας ψαλίδας (διακύμανσης - βλ. ομοίως άρθρ. 51 παρ. 2 του π.δ. 60/2007) με κατάλληλο εύρος, δοθέντος ότι η αναθέτουσα αρχή δύναται με τον τρόπο αυτό να λάβει υπόψη της τη φύση και τις ιδιαιτερότητες της σύμβασης και να διαμορφώσει, εν όψει τούτων, τα κατάλληλα για τη συγκεκριμένη περίπτωση κριτήρια, ώστε να διασφαλισθεί ο ελεύθερος ανταγωνισμός

και η επιλογή της καλύτερης προσφοράς» (ΕΑ ΣτΕ 79/2011, σκέψη 12 - βλ. και ΣτΕ 2573/2009, ΕΑ ΣτΕ 610/2012).

36. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, συνιστάται να επανεξετασθεί η κανονιστική ρύθμιση του άρθρου 20 του Π.Δ. 118/2007 στο σύνολό της, ώστε να στοιχηθεί πλήρως προς το ευρωπαϊκό κεκτημένο περί δημοσίων συμβάσεων, τουλάχιστον όσον αφορά τις συμβάσεις προμηθειών με προεκτιμώμενη αξία ανώτερη των εκάστοτε ισχυόντων χρηματικών ορίων («κατωφλίων») εφαρμογής των Οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (βλ. (ΕΕ L 319/43) σχετικά με τα χρηματικά όρια εφαρμογής των Οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ από την 1η Ιανουαρίου 2012).

VII. Επί των κεφαλαίων 23-24 κεφαλαίου 21 της προτεινόμενης ρύθμισης

Με την αναδιατύπωση των παραγράφων 4 περ. α και 5 περ. α του άρθρου 25 του Π.Δ. 118/2007 επέρχεται η μείωση του ύψους των απαιτούμενων εγγυήσεων συμμετοχής σε διαγωνισμούς (από 5% σε 3%) και καλής εκτέλεσης της σύμβασης (από 10% σε 6%). Η προτεινόμενη ρύθμιση αποτιμάται ως θετική, διότι εκτιμάται πως θα διευκολύνει την συμμετοχής περισσότερων επιχειρήσεων, ιδίως μικρομεσαίων και μικρών σε διαγωνισμό κρατικών προμηθειών και κατά ταύτα θα ενισχύσει τον ανταγωνισμό προς όφελος του Δημοσίου, ενώ παράλληλα θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι προμηθευτές του δημοσίου.

VIII. Επί του κεφαλαίου 26 της προτεινόμενης ρύθμισης

37. Με το νέο περιεχόμενο των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 27 του Π.Δ. 118/2007 διατηρείται και πάλι η δυνατότητα παραλαβής υλικού ή προϊόντος απορριφθέντος το πρώτον από την Επιτροπή Παραλαβής λόγω παρεκκλίσεων από τις τεχνικές προδιαγραφές, δια ειδικής περί τούτου απόφασης ιεραρχικώς ανώτερου διοικητικού οργάνου, (Υπουργού Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας) με το αιτιολογικό ότι οι εν λόγω παρεκκλίσεις είναι επουσιώδεις και δεν επηρεάζουν εν γένει την καταλληλότητα και την αξιοποίηση του συγκεκριμένου υλικού ή προϊόντος.

38. Συναφώς επισημαίνεται ότι η εν λόγω ρύθμιση ελέγχεται ως προς την συμβατότητά της με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, στο μέτρο που άγει σε τροποποίηση των όρων της αρχικώς συναφθείσας σύμβασης και της προηγηθείσας προκήρυξης αυτής και δη ως προς δύο εκ των ουσιωδών πτυχών αυτών, ήτοι: α) των τεχνικών προδιαγραφών του υπό προμήθεια υλικού ή προϊόντος και β) της συμφωνηθείσας / προεκτιμηθείσας αξίας της σύμβασης.

39. Πράγματι, ένα σύστημα σύναψης δημοσίων συμβάσεων που οικοδομείται επί των «πυλώνων» του ευρωπαϊκού ενωσιακού δικαίου, πρωτογενούς και παραγώγου, δεν

είναι συμβατό με εκ των υστέρων μεταβολές του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου της δημοπρατούμενης σύμβασης, τόσο κατά το «προσυμβατικό» στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, όσο και κατά το «μετασυμβατικό» στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης.

40. Χαρακτηριστικές περί τούτου είναι οι σκέψεις 34, 35 και 37 της απόφασης του ΔΕΕ της 19^{ης} Ιουνίου 2008 στην υπόθεση C454/06, *Presstext Nachrichtenagentur GmbH*, Συλλ. 2008, I-4401, οι οποίες χάριν σαφήνειας παρατίθενται αυτολεξεί κατωτέρω:

«34. Προς διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών και της ίσης μεταχείρισης των υποβαλλόντων προσφορές, οι τροποποιήσεις διατάξεων δημοσίας συμβάσεως κατά τη διάρκεια της ισχύος της συνιστούν σύναψη νέας συμβάσεως κατά την έννοια της οδηγίας 92/50, όταν οι όροι που προβλέπουν διαφοροποιούνται ουσιαστικώς από εκείνους της αρχικής συμβάσεως υποδηλώνοντας τη βούληση των συμβαλλομένων να αναδιαπραγματευθούν τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως αυτής (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-337/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2000, σ. I-8377, σκέψεις 44 και 46).

35. Η τροποποίηση μιας δημόσιας συμβάσεως κατά τη διάρκεια της ισχύος της μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν προστίθενται όροι οι οποίοι, αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως της αρχικής συμβάσεως, θα είχαν ίσως ως αποτέλεσμα να επιτραπεί η συμμετοχή στη διαδικασία άλλων διαγωνιζομένων από εκείνους που έγιναν αρχικώς δεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη»

[...]

37. Μια τροποποίηση μπορεί, επίσης, να θεωρηθεί ως ουσιώδης όταν μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της συμβάσεως υπέρ του επιλεγέντος μειοδότη κατά τρόπο μη προβλεπόμενο στην αρχική σύμβαση».

41. Επισημαίνεται επιπλέον, ότι η τυχόν υιοθέτηση μίας πρακτικής που συγχωρεί τη μεταβολή του αντικειμένου της σύμβασης μετά την κατακύρωσή της, θα συνεπαγόταν αναπόφευκτα παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων (ΔΕΕ, απόφαση της 29^{ης} Απριλίου 2004, C-496/99, *Επιτροπή/CAS Succhi di Frutta*, Συλλ. 2004, I-3801).

42. Υπό το φως των ανωτέρω παραδοχών και νομικών σκέψεων, κρίνεται σκόπιμη η αντικατάσταση της λέξης «ασήμαντη» με τη λέξη «επουσιώδης».

ΙΧ. Επί των κεφαλαίων 1, 2, 7, 9-10, 12-19, 21-22, 25 και 27 της προτεινόμενης ρύθμισης

43. Επί των ως άνω κεφαλαίων της προτεινόμενης ρύθμισης η Αρχή δεν εκφράζει ειδικότερες παρατηρήσεις.

X. Νομοτεχνικές παρατηρήσεις

44. Όπου στο κείμενο της προτεινόμενης ρύθμισης και του Π.Δ. 118/2007 εν γένει γίνεται αναφορά στον «Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας», να αντικατασταθεί από αναφορά στον «Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων», σύμφωνα με το άρθρο 1 του Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α' 141/21.6.2012).

45. Όπου στο κείμενο της προτεινόμενης ρύθμισης και του Π.Δ. 118/2007 εν γένει γίνεται αναφορά στην «Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» να αντικατασταθεί από αναφορά στην «Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

46. Σε όσα σημεία των άρθρων 22Α, 22Β, 22Γ, 22Δ και 22Ε, τα οποία προστέθηκαν με το άρθρο 9 του ν. 4038/2012 (Α' 14) και κωδικοποιούνται με την προτεινόμενη ρύθμιση, γίνεται αναφορά στο Π.Δ. 118/2007, δέον αυτή να αντικατασταθεί από την φράση «του παρόντος».

47. Όπου στο κείμενο της προτεινόμενης ρύθμισης και του Π.Δ. 118/2007 εν γένει εισάγεται ρύθμιση ή παρατίθεται περιπτωσιολογία αφορώσα ημεδαπά νομικά πρόσωπα (Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε.), πρέπει να προστεθεί μνεία και ρύθμιση προσιδιάζουσα στον εταιρικό μορφότυπο και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιριών (Ι.Κ.Ε.) των άρθρων 43 επομ. του Ν. 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 86/11.4.2012).

48. Η αναφορά στην περίπτωση γ της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Π.Δ. 118/2007 στον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.) πρέπει να απαλειφθεί μετά την συγχώνευση του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ δια απορροφήσεως από την Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε (Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης), δυνάμει της υπ' αριθμ. 4507 (ΦΕΚ Β' 2542/07.11.2011) απόφασης του Υπουργού Οικονομικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Η παρούσα απόφαση να επισυναφθεί στο σχέδιο του προεδρικού διατάγματος που θα αποσταλεί προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 2012

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος της Αρχής

Βασίλειος Φλωρίδης